

Bademcik ve Geniz Eti

Geniz etinin büyük olması burundan solunumu engelleyerek horlama ve ağzı açık uyumaya neden olur. Uzun süreli ağız solunumu ise diş çürüklerine, çene ve yüz gelişim bozukluklarına neden olur.

Doç. Dr. Can Alper Çağıcı
Başkent Üniversitesi
Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı
www.canalpercagici.com

Bademcik (tonsil) ve geniz eti (adenoid) lenf sisteminin parçalarıdır. Bu dokular; solunum ve sindirim sisteminin başlangıcında yerleşmişlerdir. Bu nedenle solunan hava, alınan yiyecek ve içecek ile ilk teması geçen dokulardır. Vücudun savunmasına yardımcı olurlar. Görevleri mikroorganizmalara karşı antikor denilen, hastalıktan koruyucu maddeleri üretmektir. Bu görevleri, yaşamın ilk birkaç yılında çok önemlidir, önemleri 2-2,5 yaşından sonra azalır. Erken bebeklik döneminde küçüktürlere, yaş ilerledikçe tekrarlayan enfeksiyonlara bağlı olarak büyürler. İleri yaşlarda tekrar küçülme eğilimi gösterirler.

Geniz bölgesi burnun arkası ile boğazımızın üst kısmı arasında kalan boşluktur. Ön kısmını yumuşak damagımız örter, bu nedenle ağızımızı açıp baktığımızda direkt olarak göremeyiz. Ancak özel aletler ve kamera sistemi kullanılarak görülebilir. Alternatif olarak radyolojik görüntüleme yöntemlerinden faydalanılabilir. Bademcikler boğazımızın her iki tarafında yerleşmiştir, ağız açıldığında kolaylıkla görebilirler.

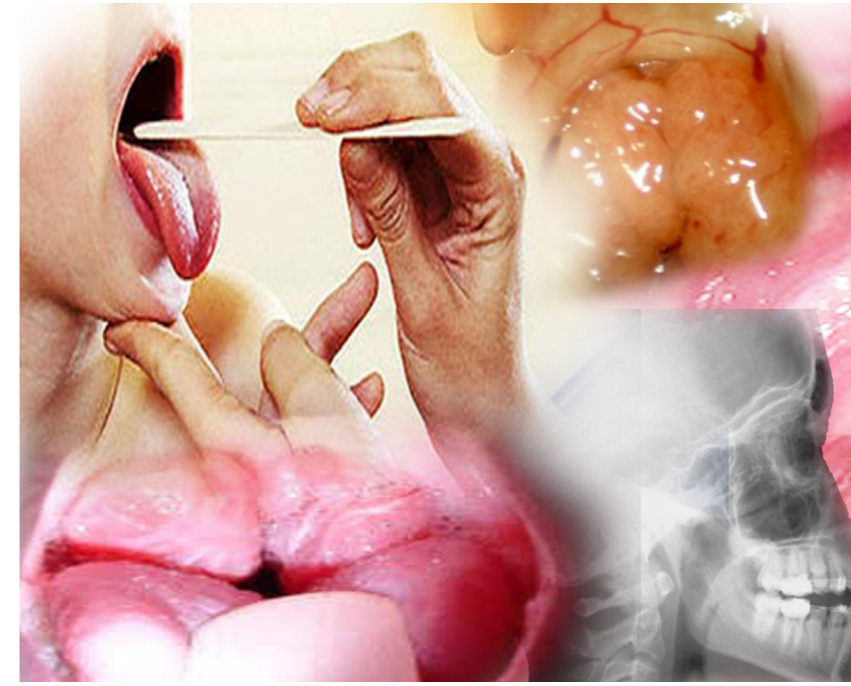
Çocuklarda bademcikte görülen en sık problem, sık tekrarlayan iltihaplanmadır. Yılda bir-iki kez geçirilen bademcik iltihaplanması normal kabul edilir. Diğer önemli bir başvuru nedeni bademcik ve geniz etinin büyük olmasıdır.

Bademcik veya geniz etinin büyük olması tek başına önemli değildir, önemli olan büyük olmasının herhangi bir belirtiyeye (ağız açık uyuma, horlama, yeme-yutma problemleri, yüz ve çene gelişim bozukluğu) neden olup olmadığıdır. Diğer yandan kronik bademcik iltihabında bademcik üzerindeki küçük ceplerde kötü kokulu peynirimsi madde birikebilir.

Çocuklarda en sık rastlanan burun tıkanıklığı nedeni geniz eti büyümesidir. Geniz etinin büyük olması burundan solunumu engelleyerek horlama ve ağzı açık uyumaya neden olur. Uzun süreli ağız solunumu ise diş çürüklerine, çene ve yüz gelişim bozukluklarına neden olur. Huzursuz uyuma ve sık uyanmanın nedeni olduğu uyku bölünmelerinin büyüme hormonu salgısına olumsuz etkisi, büyüme, gelişme geriliği ile sonuçlanır. Ayrıca bu çocuklarda uykuda terleme ve geceleri altını ıslatma da görülebilir.

Bademciklerin alınması (tonsillektomi) gereken durumlar:

- Sık bademcik iltihabı
- Son bir yılda 6'dan fazla, son iki yılda; yıl başına 3'den fazla ateşli bademcik iltihabı geçirilmesi.
- Ateşli havaleye neden olan, tekrar eden bademcik enfeksiyonu.
- Bademcik apsisi (peritonsiller abse).
- Büyük bademciğe bağlı solunum ve yutma problemleri: Horlama, ağzı açık uyuma, uykuda nefes kesilmesi (apne), yeme-yutma problemleri.

- Büyük bademciğe bağlı çene ve yüz gelişiminin bozulması.
- Boğaz ağrısı veya ağız kokusu yapan kronik bademcik enfeksiyonu.
- İlaç tedavisine yanıtız streptokok taşıyıcılığı.
- Kanser şüphesi.

Geniz eti ameliyatı (adenoidektomi) gereken durumlar:

- Ciddi solunum güçlüğüne (apne) sebep olması (bu durumda yeni doğan bebeğe dahi yapılabilir).
- Büyük geniz etine bağlı horlama ve ağzı açık uyuma.
- Büyük geniz etine bağlı çene ve yüz gelişiminin bozulması.
- Tedaviye cevap vermeyen veya tekrarlayan orta kulak iltihabı/sıvı birikimi.
- Tedaviye cevap vermeyen veya tekrarlayan sinüzit.
- Kanser şüphesi.

Bademcik ve geniz eti ameliyatı (tonsillektomi ve adenoidektomi)

Bademcik ve geniz eti operasyonları; genel anestezi altında, ağız içerisinden yapılır. Ameliyat sırasında ağzın açık kalmasını sağlayan özel bir alet kullanılır. Bademcik, yutağın kasından bir kapsül ile ayrılmıştır. Ameliyatta bademcik, bademciği saran bu kapsülle beraber çıkarılır. Böylece bademciğin tamamı emin bir şekilde alınmış olur, dolayısı ile yeniden bir büyüme olmaz. Aynı durum geniz eti için geçerli değildir. Geniz etinin çevresinde kapsül yoktur, bir miktar geniz etinin kalma ihtimali az da olsa her zaman vardır. Geniz eti için özel

olarak geliştirilmiş bir alet yardımı ile geniz eti genizden kazınarak alınır. Hasta ameliyat olduğu gün hastanede izlenir. Ertesi gün ağızdan gıda alımı yeteri seviyelerde ise hasta taburcu edilir.

Ameliyat için mevsimin çok önemi yoktur, yazın da rahatlıkla ve emniyetle yapılabilir. Temel olan, gerektiğinde operasyonun yapılmasıdır.

Ameliyat sonrası dönemde, boğaz ağrısı, kulak ağrısı, yutma güçlüğü, kanama, bulantı, kusma ve ateş olabilir. Bunlar nadir değildir ve hepsi de görülebilir.

Bademcik ameliyatından sonra daha kolay farenjit olduğu yolunda bir inaniş vardır. Bademciği alınmış ya da alınmamış insanlarda farenjit görülme oranı aynı sıklıktadır. Bademciklerin alınması farenjit olma oranını artırmamaktadır.

Çocuğu ameliyata hazırlama

Aile çocuğa uygun bir dille ameliyat hakkında bilgi vermelidir. Çocuğun merak ve korkusu giderilmelidir. Yapılacak olan işlemin kendi sağlığı için olduğu, bu ameliyattan sonra sık sık hasta olmayacağı, eskisi kadar sık ilaç kullanmasına gerek kalmayacağı anlatılmalıdır. Ameliyattan sonra boğazının geçici bir süre ağrıyacağı da söylenmelidir. Ayrıca, bu ameliyatla, vücudundan önemli bir organın değil artık görevini tam yapamayan, sık sık hastalanmasına neden olan küçük bir parçasının alınacağı da belirtilebilir. ■

2. Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu Düzenlendi

Kültür ve Turizm Haftası kapsamında, Çukurova Üniversitesi ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar 7. Bölge Müdürlüğü tarafından "2.Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu" düzenlendi.

Adana Seyhan Otelde "Ekoturizm" temasıyla gerçekleştirilen sempozyuma Adana Valisi Hüseyin Avni Coş, Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Zihni Aldırmaz, Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürü Doç. Dr. Ahmet Arı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürü Ahmet Özyanık ve çok sayıda akademisyen katıldı.

Vali Coş, sempozyumun açılışında yaptığı konuşmada, bölgedeki turizm alanındaki temel eksikliğin tesis yetersizliği olduğunu, bu nedenle Adana'daki potansiyelden yeterince faydalanılmadığını söyledi.

Turizm alanında yatırım yapmak isteyen herkesi destek olmaya davet eden Coş, "Turizm alanında yatırım yapmak isteyen herkese üzerinde kamu görevi olan veya basın gibi kamusal sorumluluğu üstlenen herkesin destek olması lazım. Ama baktığımız zaman bu konuda Adana'da yeterli desteğin sağlanmadığını zaman zaman görüyoruz" dedi.

Sempozyumun düzenleme kurulu başkanı Doç. Dr. Fikret Dülger yaptığı konuşmada, sempozyumun ana temasının, 'Doğu Akdeniz Bölgesel Ekoturizm Eylem Planı'nın oluşturulmasına katkı vermek amacıyla 'Ekoturizm' olarak belirlendiğini söyledi. ■